

[Time : 3 Hours]

[Marks : 100]

N.B: 1. Attempt **all** questions.1. Answer in not more than **two sentences** :**20**

- 1) Write any two important features of the Govt. of India Act, 1935.
- 2) What is doctrine of severability?
- 3) What is double Jeopardy?
- 4) Write any two important features of Money Bill?
- 5) What is court of record?
- 6) Enumerate any two guidelines laid down by Supreme Court in Vishakha vs St of Rajasthan.
- 7) Who can pardon the sentence of death?
- 8) Write two important features of the 9th Schedule.
- 9) What is Habeas Corpus?
- 10) What is Stare Decisis?

2. Short notes (**any four**) :**20**

- 1) State Emergency
- 2) Preamble
- 3) Union Public Service Commission
- 4) Judicial Review
- 5) Right to Free Legal Aid
- 6) Ordinance making power of the executive

3. Answer **Any Two** :**20**

- 1) Dakshin Pradesh (fictitious), a state in South India prescribes 69% reservation for backward classes. This was challenged in the Supreme Court of India.
 - (a) What are the grounds for reservation to scheduled castes in the constitution?
 - (b) What is the prescribed limit for reservation?
 - (c) Write exception to the limit.
- 2) Ramesh was working as assistant superintendent in a Govt. Office. After retirement of his senior he unofficially started working on the post of Sr. Superintendent.
 - (a) Which writ can be issued in the above situation against Ramesh?
 - (b) What are the conditions for the issue of this writ?
- 3) Radhika is a resident of Bandra. She is a student of a Law College. Every day when she travels to her college she notices some street children begging at the traffic signals. She wants to help & improve their condition.
 - (a) What are the Constitutional provisions to protect children in the above situations?
 - (b) What will you do to help Radhika?

TURN OVER

4. Answer **Any Four** :

48

- 1) Discuss the salient features of the Indian Constitution.
- 2) What is National Emergency? Discuss the issues relating to National Emergency in the light of A.D.M. Jabalpur vs Shivkant Shukla.
- 3) Explain the concept of Trade Commerce & Intercourse with the help of constitutional provisions & case laws.
- 4) What is Constitutional Amendment? Explain Amendment with the help of Supreme Court cases.
- 5) Discuss Judicial Activism of Supreme Court on Right to Healthy Environment.
- 6) What provisions are laid down in the constitution against practice of Untouchability? Explain with the help of The Protection of Civil Rights Act, 1955.

(मराठी रुपांतर)

(वेळ : ३ तास)

(गुण : १००)

सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

१. थोडक्यात उत्तरे लिहा :

२०

- १) गव्हर्नमेंट ऑफ इंडिया ॲक्ट, १९३५ चे दोन ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
- २) डॉक्टरीन ऑफ सेवेरीबिलिटी म्हणजे काय ?
- ३) डबल जिओपार्डी म्हणजे काय ?
- ४) मनी बिल चे दोन ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
- ५) कोर्ट ऑफ रेकार्ड म्हणजे काय ?
- ६) विशाखा विरुद्ध राजस्थान राज्य सरकार यामध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेले दोन निर्देश लिहा.
- ७) मृत्युची शिक्षा वर माफी कोण बहाल करू शकतो.
- ८) नववे शेड्यूल चे दोन ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
- ९) हेबीयस कार्पस म्हणजे काय ?
- १०) स्टरे डेसेसीस म्हणजे काय ?

२. टिपा लिहा (कोणतेही दोन) :

२०

- १) राज्यातील आणीबाणी
- २) प्रिआंबल
- ३) संघ राज्य सेवा आयोग
- ४) न्यायाधिक पुनर्विलोकन
- ५) मोफत कायदेशीर सल्ल्याचे अधिकार
- ६) ऑर्डिनंस जाहीर करण्याचे कार्यकारी मंडळाचे अधिकार

३. कोणतेही दोन :

२०

- १) दक्षिण प्रदेश (काल्पनिक) हे दक्षिण भारतातील राज्य आहे. या राज्यात ६९% आरक्षण देण्यात येते. या आरक्षणाच्या तरतूदीला सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान देण्यात आले.
 (अ) अनूसूचित जातीच्या नागरिकांना आरक्षण देण्याच्या कोणत्या तरतूदी राज्यघटनेत नमूद आहेत.
 (ब) आरक्षणाच्या तरतूदी किती टक्के पर्यंत मर्यादीत आहेत.
 (क) त्याचे अपवाद लिहा.

- २) रमेश एका सरकारी कार्यालयात सहाय्यक निरीक्षक या पदावर नियुक्त होता. त्याचे वरिष्ठांची बदली झाल्यावर रमेश ने बेकायदेशीर रित्या स्वतः वरिष्ठ निरीक्षकाच्या पदावर काम करण्यास सुरुवात केली.
- (अ) रमेश विरुद्ध कोणती रिट दाखल करता येईल.
- (ब) ही रिट दाखल करण्याचे कारणे लिहा.
- ३) राधिका बांद्रा ची रहिवाशी आहे. ती एका विधी महाविद्यालयाची छात्रा आहे. दररोज कॉलेजमध्ये जातांना तिला ट्रॅफिक सिग्नलजवळ लहान मुलं भिक मागतांना आढळतात. ती त्या मुलांची मदत करण्यास उत्सुक आहे.
- (अ) वरील परिस्थितीत मुलांचे संरक्षण करण्याची कोणती तरतूद संविधानात आहे.
- (ब) राधिकाला मदत करण्यासाठी तुम्ही कोणती पाऊले उचलणार.

४. कोणतेही चार :

२०

- १) भारतीय राज्यघटनेचे ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.
- २) राष्ट्रीय आणीबाणी म्हणजे काय? ए.डी.एम. जबलपूर विरुद्ध शिवकांत शुक्ला या केसच्या अनुशंधाने राष्ट्रीय आणीबाणी स्पष्ट करा.
- ३) ट्रेड कॉमर्स व इंटरकोर्स या संदर्भास राज्यघटनेच्या तरतुदी व केस लॉ च्या मदतीने स्पष्ट करा.
- ४) राज्यघटनेचे बदल म्हणजे काय? सर्वोच्च न्यायालयाच्या न्यायानिवळ्यांच्या मदतीने स्पष्ट करा.
- ५) सर्वोच्च न्यायालयाची सक्रियता स्वस्थ पर्यायवरणाचे अधिकार या संदर्भात स्पष्ट करा.
- ६) अस्पृश्यता निवारणासाठी भारतीय राज्यघटनेतील तरतुदी लिहा. नागरी संरक्षण कायद्याच्या मदतीने स्पष्ट करा.